

Redovisning av hur myndigheternas arbete fortgår och det svenska deltagandet i programmet för ett digitalt Europa 2023

Rapport i regeringsuppdraget att ansvara för en nationell
samordningsfunktion och medfinansiering för
programmet för ett digitalt Europa

1 mars 2024

2022-0426

Sammanfattning

Rapporten är den andra årsredovisningen för regeringsuppdraget som genomförs av Myndigheten för digital förvaltning (Digg) i samverkan med E-hälsomyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Post- och telestyrelsen, Tillväxtverket, Vetenskapsrådet och Vinnova. Den beskriver myndigheternas ansträngningar för att uppnå tre mål: skapa arbetsprogram i DIGITAL anpassade efter svenska behov, uppmuntra svenskt deltagande i DIGITAL-projekt, och säkerställa långsiktigt nyttjande av digital kapacitet som etableras genom dessa projekt.

Utformning av arbetsprogram: Myndigheterna har stöttat utformningen av svenska positioner och synpunkter på EU-kommissionens förslag till nya arbetsprogram för DIGITAL. Arbetsprogrammen definierar vilka utlysningar som ska genomföras i DIGITAL. Trots utmaningar som korta tidsfrister har myndigheterna lyckats ge input till arbetsprogrammen. EU-kommissionens ramar för arbetet har dock enbart gett utrymme för reaktiva synpunkter på arbetsprogrammen.

Utveckling av svenskt deltagande: På grund av minskad finansiering i regeringsuppdraget har ambitionsnivån för att främja svenskt deltagande minskat jämfört med 2022. Myndigheterna har dock genomfört olika informations- och rådgivningsinsatser. Trots dessa ansträngningar indikerar årsboken att Sverige inte uppnår målet om ett högt deltagande jämfört med liknande länder. Ett stort hinder för svenskt deltagande i DIGITAL är bristen på tillräcklig och långsiktig nationell medfinansiering. För att delta i EU-finansierade DIGITAL-projekt krävs ofta en medfinansiering på 50 procent från nationella källor. Vinnova och Digg har haft begränsade medel för detta ändamål. Det ettåriga formatet för nationell medfinansiering är inte anpassat för fleråriga DIGITAL-projekt, vilket begränsar möjligheterna för svenska aktörer att planera och delta effektivt.

Framåtblick och rekommendationer: Rapporten avslutas med att betona vikten av tillräcklig och långsiktig nationell medfinansiering för att stärka Sveriges deltagande i DIGITAL. Digg rekommenderar att regeringen ger Vinnova mandat att hantera medfinansieringen på ett mer långsiktigt sätt och ökar finansieringen för regeringsuppdragets genomförande. En samordning av rapporteringstider och en minskning av den administrativa bördan för myndigheterna föreslås också. I rapporten framhålls även vikten av att arbeta med långsiktigt nyttjande av digital kapacitet som skapas genom DIGITAL-finansierade projekt. Detta i syfte att maximera programmets effektivitet och nytta för Sverige.

Innehållsförteckning

1	Introduktion	4
2	Utformning av arbetsprogram.....	5
3	Utveckling av svenskt deltagande.....	6
3.1	Nationell medfinansiering	7
4	Nyttjande av projektresultat.....	9
5	Framåtblick.....	10

Bilaga 1: DIGITAL – Årsbok 2023: Svenskt deltagande i programmet för ett digitalt Europa

1 Introduktion

Denna rapport är den andra årsredovisningen av regeringsuppdraget att ansvara för en nationell samordningsfunktion och medfinansiering för programmet för ett digitalt Europa (DIGITAL) (I2022/00403). Regeringsuppdraget genomförs av Myndigheten för digital förvaltning (Digg) i samverkan med E-hälsomyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Post- och telestyrelsen (PTS), Tillväxtverket, Vetenskapsrådet och Vinnova. (Härefter hänvisas till de sju myndigheterna i regeringsuppdraget som "myndigheterna".) Digg ska slutrapportera uppdraget till Regeringskansliet senast den 31 mars 2028.

Årsredovisningen för 2023 är en kort beskrivning av de främjandeinsatser som myndigheterna gjort för att uppnå tre sinsemellan komplementära syften för deras samverkan:

1. Arbetsprogram i DIGITAL som utformats genom att i hög utsträckning beakta svenska färdigheter och behov
2. Ett högt svenskt deltagande i de olika projekten inom DIGITAL
3. Ett långsiktigt nyttjande av den digitala kapacitet som etablerats genom DIGITAL-finansierade projekt och som stimulerar utveckling och digitalisering av privat och offentlig sektor

2 Utformning av arbetsprogram

Under året har myndigheterna stöttat Regeringskansliet i arbetet med att ta fram svenska positioner och synpunkter på EU-kommissionens förslag till nya arbetsprogram för DIGITAL.

Beslut om vilka utlysningar som ska finansieras genom DIGITAL specificeras i fyra arbetsprogram: Huvudarbetsprogrammet, samt arbetsprogrammen för cybersäkerhet, Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH) och det europeiska samarbetet för högpresterande datorsystem (EuroHPC). Med undantag för det sistnämnda beslutas arbetsprogrammen i DIGITALs programkommitté där alla medlemsländer finns representerade. Sverige representeras i programkommittén av Regeringskansliet med stöd från Digg och MSB. EuroHPC arbetsprogrammet beslutas i styrelsen för EuroHPC där Vetenskapsrådet representerar Sverige.

Under året har det varit aktuellt med beslut för flera nya arbetsprogram: Huvud- och cybersäkerhetsarbetsprogrammets förhandlingar angående 2023-2024 slutfördes i början av året, och reviderades på ett omfattande sätt inför 2024 under hösten.

Arbetsätten som etablerades under 2022 har fortsatt kunna nyttjas under 2023. På grund av minskad finansiering i regeringsuppdraget har dock den svenska intressentgrupp inom AI, data och cloud som etablerades under 2022 inte sammankallats under 2023. Myndigheterna i regeringsuppdraget har tagit fram egna synpunkter och samlat in synpunkter från svenska intressenter på utkast till arbetsprogram. Synpunkterna har sammanställts av Digg och resulterat i förslag till Regeringskansliet till lämplig svensk position inför programkommittémöten. Synpunkterna har också diskuterats med övriga nordiska länder inför programkommittémöten.

Arbetet har skett inom de ramar som givits av EU-kommissionen, som äger processen för godkännande av arbetsprogrammen, och på så sätt varit reaktivt. På grund av de fortsatt korta tidsfristerna i den europeiska beslutsprocessen har det inte varit möjligt att utforma svenska positioner proaktivt och långsiktigt.

3 Utveckling av svenskt deltagande

Ambitionsnivån under 2023 för främjandeinsatser för svenskt deltagande i programmet har sänkts i jämförelse med 2022. Orsaken till detta är att Digg och Vinnova fick minskad finansiering för genomförande av regeringsuppdraget, från tre miljoner kronor 2022 till noll kronor 2023.

Myndigheterna har dock genomfört både löpande och enskilda insatser för att informera om och mobilisera svenska aktörer i DIGITAL. Syftet har varit att nå ett högt svenskt deltagande i de olika projekt som finansieras genom DIGITAL. Ett urval av genomförda insatser följer:

- Särskilda informationsmöten om aktuella DIGITAL-utlysningar
- Presentationer på olika konferenser, workshoppar, rundabordsmöten och i olika nätverk
- Informationsspridning genom webbplatser och sociala kanaler
- Direktkommunikation med potentiella sökande angående nya utlysningar som kunde vara av intresse
- Hjälp med att hitta möjliga projektpartners från andra medlemsstater genom europeiska nätverk och deltagande på sammankomster med syfte att underlätta bildandet av europeiska konsortier
- Löpande rådgivning angående deltagande i utlysningar genom att svara på sökandes frågor, inklusive strategiska råd
- Framtagande av kunskapsunderlag angående europeiska kompetens-dataområdet

Myndigheterna bedömer att dessa insatser haft positiv inverkan genom att höja medvetenheten om utlysningarna bland potentiella svenska sökande i programmet, samt genom att bidra till bättre ansökningar genom rådgivning och erfarenhetsutbyte. Det bör dock påpekas att många svenska aktörer hittar till utlysningarna genom att de blir tillfrågade att delta genom existerande europeiska nätverk, samarbeten eller projekt. Stärkt svenskt deltagande i europeiska nätverk, i EU-kommissionens samarbetsforum och i Horisont Europa-projekt skulle också på sikt innebära stärkt deltagande i DIGITAL.

Där det finns särskilda ansvar för myndigheter och tillhörande finansiering för främjande i olika delar av DIGITAL blir insatserna mer omfattande än i andra delar. Det här innebär att omfattningen på det stöd som ges i ansökningsprocesser i DIGITAL varierar beroende på vilken utlysning det handlar om. Cybersäkerhetsrådets rådgivning stärks märkbart genom NCC-SE, och vid kopplingar till CEF-finansiering i DIGITAL-utlysningar kan PTS ge vägledning. Kring EuroHPC har Vetenskapsrådet ett tydligt ansvar. Det samma har Tillväxtverket kring Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH).

En budgetär neddragning i Tillväxtverkets uppdrag har dock aviserats inför 2024. Konsekvensen är att främjandeinsatserna för EDIH:erna kommer att försvagas. Tillväxtverkets uppdrag spelar en central roll för att lösa EDIH:ernas gemensamma utmaningar och för att upprätthålla dialog och lärande med EDIH:er i andra länder och med EU-kommissionen.

Utfallet av det svenska deltagandet 2023 redogörs för i en separat bilaga, DIGITAL årsbok 2023 – Svenskt deltagande i programmet för ett digitalt Europa (bilaga 1). I årsboken finns vissa indikationer på att Sverige inte uppnår målet om ett högt deltagande i DIGITAL: Sveriges underprestation relativt jämförbara länder är särskilt påtaglig i antalet projekt som Sverige koordinerar. Danmark och Finland har beviljats i stort sett lika mycket bidrag som Sverige, trots att dessa länder har en betydligt mindre befolkning. Då man mäter ländernas relativa framgång i beviljandegrad ligger Sverige i närheten av genomsnittet för programmet, men tydligt bakom med Sverige jämförbara länder¹.

Främjandeinsatser för att stärka det svenska deltagandet är ett område där myndigheterna bedömer att det finns potential för mer aktivitet ifall regeringsuppdragets finansiering kan stärkas. Det allra största hindret för ett starkare svenskt deltagande är dock avsaknaden av tillräcklig och långsiktig nationell medfinansiering.

3.1 Nationell medfinansiering

Myndigheterna i regeringsuppdraget bedömer att avsaknad av tillräcklig och långsiktig nationell medfinansiering är det största hindret för stärkt svenskt deltagande i DIGITAL. I så gott som alla projekt som EU finansierar genom DIGITAL krävs en medfinansiering på 50 procent från andra källor. Underskottet av medfinansiering har redogjorts för Regeringskansliet senast i rapporten *Förslag på prioriteringar för det svenska deltagandet i Programmet för ett digitalt Europa 2024*. Samtidigt är den nationella medfinansieringen i dess nuvarande ettåriga utformning, via årligt anslag, inte lämpad för DIGITAL-projekt som nästan alltid är fleråriga.

Under året har Vinnova haft 40 miljoner kronor till förfogande för nationell medfinansiering av svenskt deltagande. Digg har haft möjlighet att bidra med som mest 10 miljoner kronor i nationell medfinansiering enbart till statliga myndigheter i två särskilt utpekade projekt. Utfallet av den nationella medfinansieringen samt för Tillväxtverkets finansiering av EDIH redogörs i bilaga 1 Årsbok – DIGITAL 2023.

På grund av den ettåriga nationella medfinansieringen har inte ett långsiktigt erbjudande om medfinansiering kunnat kommuniceras till potentiella svenska sökande i DIGITAL. Det betyder att det inte varit möjligt för myndigheterna i samordningsfunktionen att få en reell bild av vilken den faktiska efterfrågan på nationell medfinansiering är. Detta kan avhjälpas enbart genom förbättrade förutsättningar i uppdraget. Det vill säga genom att regeringen ger Vinnova i uppdrag att hantera medlen långsiktigt och möjliggör att dessa binds för statens framtida åtaganden under de år som DIGITAL-finansierade projekt pågår. De längsta projekten är femåriga. Ett projekt som startar 2024

---

¹ Belgien, Danmark, Finland, Nederländerna, Norge, Schweiz, Österrike

kan potentiellt avslutas först 2029, alltså efter DIGITAL-programperiodens slut 2027. Projekt som startar 2027 med en projekttid på tre år avslutas 2030, projekt med fem års projekttid 2032.

4 Nyttjande av projektresultat

Ett långsiktigt nyttjande av den digitala kapacitet som etableras genom DIGITAL-finansierade satsningar är ett av tre syften som myndigheterna utgår ifrån i regeringsuppdraget². Med nuvarande finansiella resurser i uppdraget har det inte varit prioriterat för myndigheterna att arbeta vidare med denna del.

---

² I det aktuella regeringsuppdraget nämns dock inte detta syfte explicit för myndigheternas samverkansfunktion, utan enbart en hänvisning till att myndigheterna ska utgå från den form för samverkan som etablerats inom uppdraget att ansvara för samordningen av programmet för ett digitalt Europa (I2021/01008).

5 Framåtblick och rekommendationer

Med större tillgång till och bättre förutsättningar för nationell medfinansiering skulle Sverige kunna ta hem en större andel av EU-finansieringen genom DIGITAL. Genom att vara mer delaktig i DIGITAL skulle Sverige också vara mer delaktig i den aktiva utvecklingen av digitaliseringspolitiken som pågår i EU. Den viktigaste åtgärden som Sverige kan göra för ett stärkt svenskt deltagande är att regeringen avsätter tillräcklig och långsiktig nationell medfinansiering för DIGITAL. En uppskattning av behoven av medfinansiering finns i rapporten *Förslag på prioriteringar för det svenska deltagandet i Programmet för ett digitalt Europa 2024*. Regeringen bör också ge Vinnova i fortsatt uppdrag att hantera medfinansieringen fram till och med 2032 (då de sista projekten med DIGITAL-finansiering förväntas avslutas).

För att kunna säkra långsiktigheten i medfinansieringen och för att Vinnova ska kunna binda upp medel över alla de år som ett DIGITAL-projekt pågår, behöver Vinnova ett beställningsbemyndigande. Detta istället för den mycket otympliga medfinansiering som med nuvarande förutsättningar kan beviljas enbart ett år åt gången.

Regeringen bör långsiktigt finansiera regeringsuppdragets genomförande under hela den tid uppdraget pågår, på minst samma nivå som gjordes för Digg och Vinnova år 2022. Avsaknaden av finansiering påverkar omfattningen och ambitionsnivån i främjandeinsatser direkt. Dessutom skulle ökad finansiering av regeringsuppdraget också kunna innebära att myndigheterna kan börja jobba med främjandet av långsiktigt nyttjande av den digitala kapacitet som etablerats genom DIGITAL-finansierade projekt och som stimulerar utveckling och digitalisering av privat och offentlig sektor. Detta är viktigt för att Sverige ska kunna hämta hem maximal effekt av DIGITAL-programmets satsningar.

Slutligen noterar myndigheterna att de årliga förslagen till prioriteringar för det svenska deltagandet i programmet hittills inte nyttjats av regeringen. Rapporten ska lämnas in till Regeringskansliet sista oktober varje år. Sammanställningen av rapporten på hösten jämte denna årsrapport på vintern gör att stora delar av året i regeringsuppdraget domineras av rapportskrivande. Myndigheternas rekommendation är att alla rapporter i regeringsuppdraget hade en gemensam årlig tidsfrist, lämpligen 1 mars. Detta kunde möjligen också göra att leverans av prioriteringsrapporten, som innehåller uppskattningar av medfinansieringsbehov, sammanfaller på ett bättre sätt med statens budgetprocess. Genom att även synkronisera återrapporteringsdatumet med motsvarande i Tillväxtverkets regeringsuppdrag att samordna och koordinera EDIH:erna (26 mars) kan Regeringskansliet bidra till att minska myndigheternas administrativa börda.